

Archieven in DACOB vzw 2019

Theun Vonckx, DACOB vzw

DACOB vzw is het Archief en de Bibliotheek voor de studie van het communisme. Samen met CARCoB (Centre des Archives du Communisme en Belgique) is DACOB vzw de exclusieve bewaarnemer van het archief van de KPB (Kommunistische Partij van België). Samen huizen we in de Kazernestraat 33 in 1000 Brussel. Een overzicht van de ontsloten archieven bij DACOB vzw kan [hier](#) gevonden worden.

Het Archief betreffende de Tweede Wereldoorlog

Vlugschrift O.F., circa 1944 (DACOB, CLAN 83).

Dit archief is geen organisch gegroeid geheel, maar eerder een verzameling van stukken uit hoofdzakelijk de periode 1939-1945 waarin enkele archiefvormers kunnen worden onderscheiden, zoals de Kommunistische Partij van België, het Onafhankelijkheidsfront, Solidariteit van het Onafhankelijkheidsfront en de Partizanen. Deze verzameling is vaak archief betreffende diverse instanties eerder dan archief van deze instanties.

Dit archief, in het Frans genoemd “*archives de la clandestinité*”, was reeds gevormd door

CarCoB, genummerd en ingevoerd in het collectiebeheersysteem OPAC. Aan de ordening en de nummering is er weinig veranderd. Vanuit DACOB hebben we ons beperkt tot het meer gedetailleerd beschrijven van de documenten en hebben we bijkomende aandacht geschonken aan de archiefstukken in het Nederlands of die Vlaanderen betreffen.

De verzamelde stukken geven een inzicht in de werking van de KPB/PCB tijdens de bezetting en van haar connecties met andere (verzet)organisaties. Het archief bevat zowel richtlijnen, verslagen als briefwisseling. Het omvat ook een collectie vlugschriften, clandestiene uitgaven en andere curiosa. Een dossier getiteld ‘Naoorlogse elementen’ bevat een reeks biografieën van overleden, gefusilleerde of verdwenen communistische militanten.¹ De inventaris van het archief betreffende de Tweede Wereldoorlog is raadpleegbaar via deze [link](#).

Archief Van de KPB Federatie Z–W–Vlaanderen en de Afdeling Kortrijk

Vlag van de KPB-afdeling Kortrijk, 140 x 195 cm (DACOB, vlag n°2, KPB Z-W-Vlaanderen).

Het archief van de KPB federatie Zuid-West-Vlaanderen en de afdeling Kortrijk werd begin 2018 geschonken aan DACOB vzw. Voordien bevonden de stukken zich in het oude partijlokaal Café 1917 te Kortrijk. Het archief geeft een overzicht van de werking van een kleine federatie waarin de afdeling Kortrijk een centrale rol speelde. De lokale werking en de voorbereidingen voor acties en verkiezingen komen mooi aan bod. Daarnaast geven diverse stukken en dossiers een inzicht in de financiële werking van de federatie en de lokale afdeling.

Het archief bevat ook stukken van de vzw Socio-Cultureel Centrum ‘Club Werner Vandenborre’. Deze vereniging werd opgericht door de KPB-afdeling te Kortrijk met als doel socio-culturele en ontspanningsactiviteiten (tombola’s, wedstrijden, feesten) te organiseren. Het richtte overigens ook een winkel in met producten uit het Oostblok. Hoewel ze in zekere mate autonoom werkte, was er een indirecte band met de partij. De vzw had lokaal een enorme impact,

was een bron van inkomsten (evenals het café) en was een stem voor de KPB. Hiermee verbonden zijn de stukken betreffende de NV's Stimosoc en Stimobel. Beide vennootschappen, respectievelijk in 1974 en 1975 opgericht, beheerden de immobiliën van de KPB. Door de jaren heen streefde de Kortrijkse tak ook op dit vlak naar meer onafhankelijkheid en nam de touwtjes in eigen handen.

Tenslotte bevat de collectie nog enkele mooie objecten, Sovjetsculpturen en unieke partijvlaggen. De inventaris van het archief van de KPB Federatie Zuid-West-Vlaanderen en de afdeling Kortrijk kan geraadpleegd worden via deze [link](#).

- *Theun Vonckx*

Webreferenties

1. DACOB vzw: <http://www.dacob.be/>
2. hier: <http://www.dacob.be/archieven.html>
3. link:
<http://www.dacob.be/ONLINETEKSTEN/Inventaris%20Archief%20KP%20WO%20II.pdf>
4. link:
<http://www.dacob.be/ONLINETEKSTEN/inventaris%20federatie%20zuid%20west%20vlaanderen%20er>

Referenties

1. Zie ook: Gotovitch, José, *Du rouge au tricolore. Les communistes belges de 1939 à 1944. Un aspect de l'histoire de la Résistance en Belgique* (Brussel: CArCoB, 2018 (2de druk)).